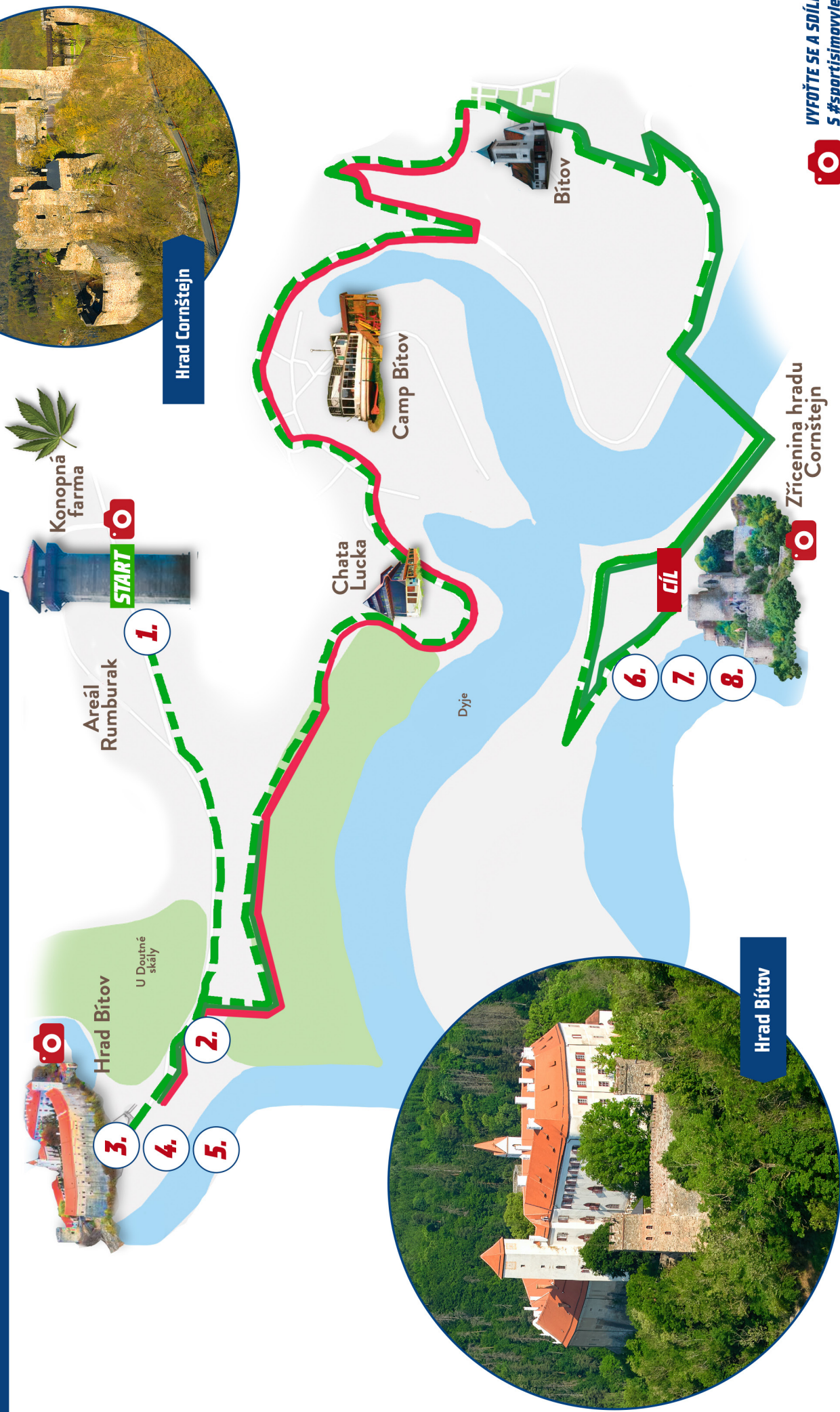

OD SLAVNÝCH BÍTOVSKÝCH PSŮ AŽ NA HRAD CORNŠTEJN

OD SLAVNÝCH BÍTOVSKÝCH PSŮ AŽ NA HRAD CORNŠTEJN

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

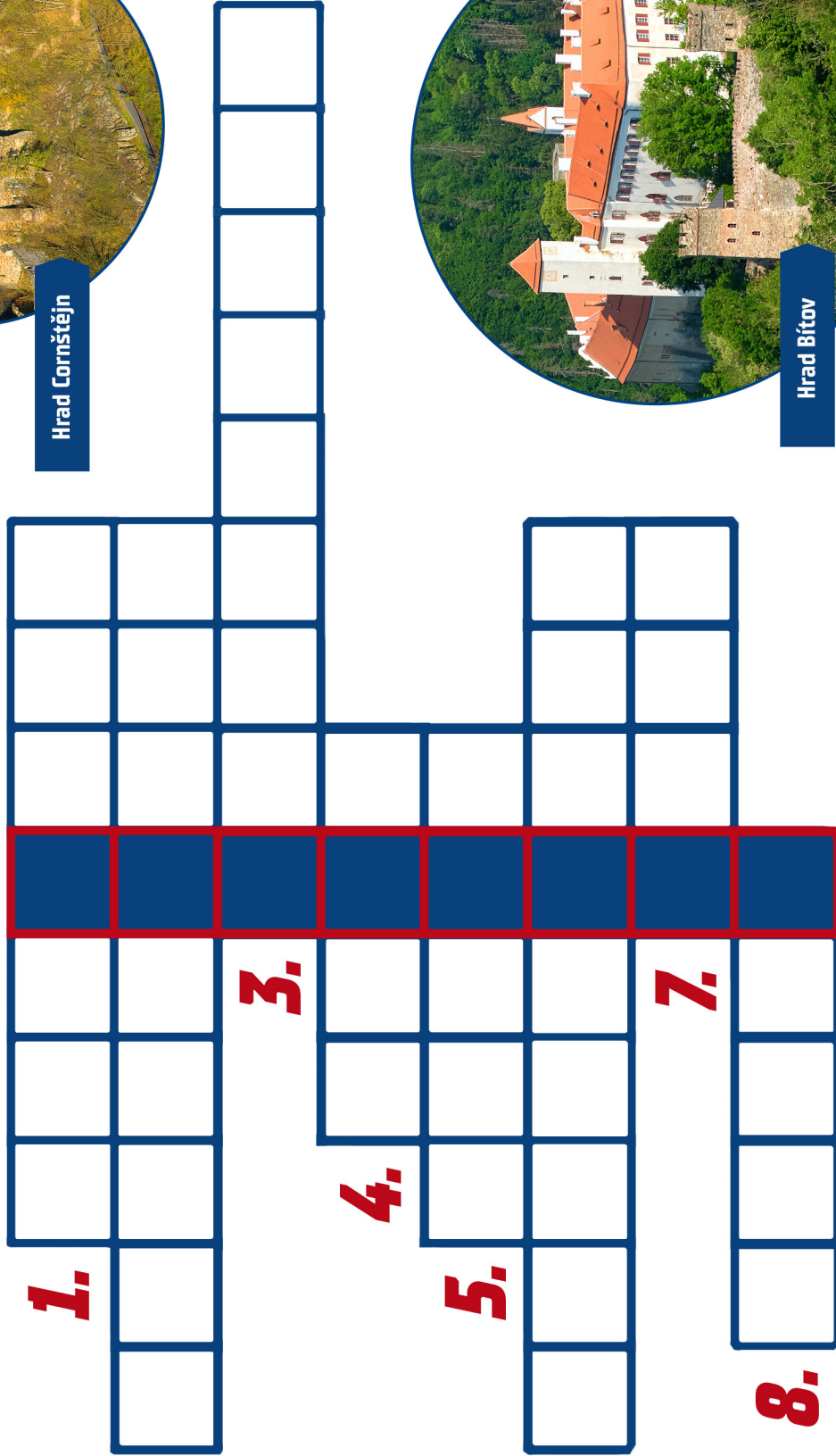
8.

Hrad Cornštejn

Hrad Bítov

Od slavných bítovských psů až na hrad Cornštejn

Praktické informace:

Délka trasy:

2–14 km

Obtížnost:

Lehká trasa – pokud popojedete autem. Pokud celý okruh obejdete, čeká vás středně těžká trasa s jedním pěkným krpálem. Výlet je možný jet na kole i se psy, s kočárkem se dostanete pouze na Bítov.

Pokud pojedete na kole, vezměte to raději přes Rumburk a vesnici – terén je tam více „kolový“.

Vzdálenost od Prahy a jak se tam dostat: 200 km ujedete asi za 2,5 hodiny.

U Jihlavy odbočíte z D1 a jedete směr Jihlava, Moravské Budějovice, Dešov, a pak směr hrad Bítov.

Při přejezdu na Cornštejn musíte do obce Bítov, cesta náměstí zleva objíždí, pak přes Dyji a po směrovkách ke zřícenině.

Parkování: 600 metrů od hradu Bítov je parkoviště. Zaplatíte 40 Kč. Nebo můžete zaparkovat u rozhledny Rumburak zdarma a dojít odtud – je to asi 1 km. U Cornštejnu je parkování rovněž zdarma, ale také musíte cca 600 metrů pěšky.

Rozhledna Rumburak

Otevírací doba:

Květen – září: Denně 10–18 hodin.

V ostatních měsících otevřeno na vyžádání v restauraci (kromě ledna a února, kdy je rozhledna uzavřena).

Vstupné na rozhlednu je 30 Kč.

Bítov (podrobnější info zde: <https://www.hrad-bitov.cz/cs/informace-pro-navstevniky/navstevni-doba>)

Cena vstupenky:

U volné prohlídky – dospělí: 50 Kč, dítě (6-15 let): 40 Kč.

Otevírací doba:

Duben a říjen od 9–16 hodin. Pouze o sobotách, nedělích a svátcích. Ve všední dny jen pro předem ohlášené, rezervované výpravy. Čas nástupu na prohlídku určuje pokladní. První prohlídka v 10 hodin.

Květen, červen a září denně kromě pondělí od 9 do 17 hodin.

Červenec a srpen denně, kromě pondělí, od 9 do 18 hodin.

Cornštejn

Cena vstupenky:

Dospělí: 80 Kč, snížené: 50 Kč.

Otevírací doba:

Květen – září: pondělí až neděle 9–17 hodin

Možnost občerstvení: Restaurace Rumburak, na nádvoří hradu Bítov nebo v obci Bítov.

Trasu testovali

Trasu pro vás prošla **Lucie Nachtigallová**

Legenda pro rodiče a popis trasy:

Milí cestovatelé,

zvezme vás na jih Moravy nad Vranovskou přehradu na dva kamenné obry, kteří patří mezi nejstarší české hrady vůbec. Bítov je výjimečný svojí polohou – stojí na ostrohu, který ze tří stran obtéká řeka Želetavka. Je mimo jiné proslulý největší sbírkou vycpaných psů v Evropě. Natáčely se zde pohádky Tajemství staré bambitky a Sen o krásné panně. Z Bítova vás pak povedeme na zříceninu hradu Cornštejn. Z něj je snad ještě krásnější pohled. Na této zřícenině se zase natáčely pohádky Nebojsa a Císař a tambor. Pokud se k němu přiblížíte autem, je to výlet na půl dne, jinak je to výlet celodenní. Trasu si naplánujte na Květnou neděli. Proč? Kvůli pokladu přeci. Ale to se dozvíte až na konci textu. Jo, a cestou potkáte i Rumburaka – pro změnu hned na začátku.

Výlet můžete jít, i když by byly hrady zavřené. V textu je dost nápověd, abyste tajenku vyluštili i bez návštěvy objektů a procházka je to krásná.

Dopis dětem:

Ahoj kluci a holky,

dnešní cesta za hádankou povede mimo jiné na jeden z nejstarších a nejromantičtějších hradů na českém území – na Bítov. První písemné zmínky o hradu pochází z počátku 11. století. Hrad leží v malebném kaňonu tzv. Moravského Švýcarska u Vranovské přehrady, vybudované v r. 1935.

Tak jako u ostatních našich výletů, i k tomuto výletu jste dostali originální mapu s vyznačenou trasou. Pokud půjdete po správné cestě, budete se pozorně rozhlížet, číst správné texty a poslouchat to, co vám budou říkat vaši rodiče, jistě dokážete splnit všechny dnešní úkoly. Umíte-li už psát, doplňte podle uhodnutých slov vaši tajenku a pečlivě si ji uschovejte.

Pokud nám napíšete její řešení na soutez@sportisimo.cz na konci každého měsíce vylosujeme jednoho z vás a ten od nás dostane sportovní dárek. Zároveň můžete získat také dárek, pokud se vyfotíte na námi určených místech (pointview) – v mapě jsou označeny foťáčky – a fotku nasdílejte na Instagramu pod [#sportisimovylety](https://www.instagram.com/sportisimovylety). Na výlet můžete jít až do konce března 2022, a tak dlouho také běží obě soutěže.

Toto jsou dnešní hádanky:

Naše putování začíná kousek od obce Bítov u areálu s názvem Rumburak. Nejen, že zadarmo zaparkujete, dobře se najíte, ale je zde také rozhledna a dva úžasní krkavci od sochaře Michala Olšiaka. Fotka u nich je samozřejmě povinná. Fotku pak můžete nasdílet na IG s hashtagem [#sportisimovylety](https://www.instagram.com/sportisimovylety). Kdo ví, třeba vyhrajete nějaký hezký dáreček!

První znojemská rozhledna je s výškou 30 metrů nejvyšší a nejmohutnější rozhlednou na jižní Moravě. Z jejího ochozu, který je v nadmořské výšce 500 m. n. m., je možné vidět hrady Bítov a Cornštejn a část Vranovské přehrady, za dobrého počasí dokonce i Alpy. Jméno Rumburak je odvozeno od zvířecího mazlíčka majitelů objektu – krkavce Rumburaka. Socha krkavce od Michala Olšiaka je ostatně umístěna u příchodu k penzionu a reliéf krkavce je dán na špičku věže. Vidíte ho? A chcete první hádanku?

Tady je:

1. Jak se jmenovala princezna, kterou chtěl Rumburak?

Až podrbete havrana na drápkách, tak vyrazte po asfaltce směrem doprava. Cestou potkáte parkoviště – ti pohodlnější sem mohou popojet, zaplatit parkovné, a zkrátit si tak cestu na hrad asi o 400 metrů. Míjíme přírodní rezervaci Doutná skála, což je pralesovitý lesní porost s prudkými svahy a srázy nad levým břehem řeky Želetavky asi 1 km od jejího ústí do Dyje. Les na sebe váže bohatý výskyt brouků a hmyzu, který přitahuje velké množství ptactva. Pokud se rozhodnete jít na Cornštejn pěšky, tak si hmyzu a ptactva užijete dostatek – hlavně v létě.

Hrad stával na Bítově již od 11. století. Od dávných dob, snad cyrilometodějských, vedla pod ním podél řeky významná cesta. A tato cesta dala hradu jméno - vetus via, stará cesta, tedy votobia - Bítov. Příchod k němu nám připomíná příchod na hrad Zvíkov – jako by to byla dvojčata. I když jsou od sebe stovky kilometrů daleko. Kdo z vás byl někdy na Zvíkově? Po pravé straně před hradem si všimněte keřů, které na jaře krásně voňavě a fialově kvetou. Jaké to jsou keře? A poznáte stromy? První písmenko Morseovky. Vlevo je vyhlídka na říčku, která hrad obtéká. Už jsme vám o ní říkali.

2. Jak se jmenuje řeka?

Nepřipomíná vám její název tavený sýr? Nám ano. Máme ho ráno k snídani. Co snídáte vy? Po prvním mostě vstupujeme do hradu. Zakoupíme lístek, vyfotíme se, fotku nasdílíme a můžeme tpat dál. Postačí, když si hrad prohlédneme sami bez průvodce. Hrad byl založen v 11. století na místě původního velkomoravského hradiště, a to jako první z řetězce hradů, které měly chránit jižní hranici přemyslovského státu. První písemná zmínka o hradu Bítov pochází z roku 1061. Byl členěn na tři části oddělené navzájem valy. Svým vzhledem se ještě příliš nelišil od starších hradišť. Bítov později zaujal významné místo ve znojenském údělném knížectví a v zastavení postupu německé kolonizace na sever. Procházíme jednotlivé brány a podchody. Na skály se nesmí lézt. Vidíte cedulku? A vidíte středověké záchody, tzv. prevěty neboli výsernice? O těch my mluvíme v každém výletu. Hrozně nás baví je hledat. Našli jste je?

Na můstku nad vámi vidíte krásné květiny v nádherných květnících. Poznáte ovoce na nich?

Bítov, který býval centrem jednoho z šesti moravských krajů, se po vymření Přemyslovců dostal na více než dvě stě let do rukou rodu Lichtemburků. Za nich vzniklo jádro dnešní hradní kaple Nanebevzetí Panny Marie (1334) a v základě i dnešní hradní palác, obě vstupní věže, štítová zeď i jižní křídlo. Kapli byste měli vidět právě teď. Jakou má barvu? A kolik napočítáte křížů?

A teď to nejzajímavější. Podívejte se na hodiny. Mají opačně ručičky – malá místo velké a naopak. Takto zvláště byly hodiny zrekonstruovány už v 18. století. Proč? Tak to nevíme...Pokud to víte vy, určitě nám dejte vědět! Na nádvoří si můžete dát něco k snědku, pokud jste se tedy nenaprali řízkem a bramborovým salátem na Krkavci, takže se teď sotva valíte jako my. Vidíte kašnu? Kolik na ní napočítáte kamenných obličejů? Ne, Marečku, penízky lovit nebudeme, ty jsou na dně kašny pro štěstí. Nechceš si tam také hodit korunku?

Když fouká, tak nádvořím zní zvuk střešních harf. Jsou to hradní větrné korouhve, takzvané Aiolovy harfy - romantické pozůstatky po rodině hrabat Daunů, kteří hrad vlastnili od roku 1799 do roku 1904. Napočítáte jich celkem osm, jsou naladěny v tónině D-mol a nejlépe je uvidíte právě z hradního nádvoří. Zkuste nyní najít modrou sochu s nápisem.

3. Kdo je na soše?

Hlavní hrdina této slavné knihy – princ – si nejprve povídal s liškou, a pak se nechal uštknout hadem. A víte, kdo tu slavnou knížku napsal? I autor měl moc smutný konec. Zemřel ve 44 letech při leteckém neštěstí.

Na přelomu renesance a baroka dostal hrad Bítov dnešní horizontální vzhled s jedinou vertikálou štíhlé strážní věže. Mezi lety 1811 - 1863 byl již pustnoucí hrad za hrabat Františka a jeho syna Jindřicha z Daunů konečně upraven do dnešní, převážně novogotické podoby. Jednotlivé okruhy, na které si můžete koupit vstupenku, zahrnují palácové interiéry, zbrojnici, hradní vězení, hladomornu, mučírnu, hradní kapli (podrobněji na konci textu). Palácové interiéry, které jsou hlavním okruhem, upoutají rozsáhlou novogotickou iluzivní výmalbou jednotlivých sálů a salonků v prvním patře. Místnosti jsou vybaveny stylovým historickým nábytkem, odrážejícím jednotlivá období slohů. Stěny jsou doplněny sbírkou obrazů tzv. druhé vlny německých a rakouských romantiků Schnorra z Carolsfeldu, Karla Russe, Fendiho, Wilhelma von Camphausena. V přízemí sally terreny uvidíte atypickou kolekci osvětlovadel, vyrobených z kolorovaného plechu. Ve druhém patře se nachází rozsáhlá zoologická sbírka tuzemských i cizokrajných zvířat, založená bratry Vladimírem a Otakarem z Daunu, kteří procestovali velkou část světa. Poslední soukromý majitel hradu (do roku 1945), velkopřemyslník baron Jiří Haas z Hasenfelsu, byl také velkým milovníkem zvířat a kromě toho, že na hradě založil soukromou zoologickou zahradu (jednu z největších té doby na kontinentě), rozšířil také sbírku obou bratrů, zejména o největší sbírku vycpaných psů na světě, čítající 50 psů nejrůznějších ras.

V rámci naší vstupenky si můžete ještě prohlédnout pivovar a také zamířit k hradní věži, vedle které stojí strašlivý mučicí nástroj – moc pěkné a pohodlné křeslo na sezení.

Nás však hlavně zajímá strom napravo od něj.

4. Jaký strom je vedle věže?

Pokud vám „koronáč“ zamezil ve vstupu do hradu, poradíme, že se z něj na jaře pletou pomlázky.

Na hradě se nachází dvě hradní zahrady. Velká hradní zahrada „Burggarden“ se nachází v dolní části hradu, kde stával původní dřevěný hrad (11. stol.). Po přesunu hradního jádra do východní části ostrohu za Lichtemburků (ve 14. stol.) a výstavbě kamenného hradu zde byla zřízena hospodářská část hradu s chovem domácího zvířectva.

Později byla přebudována na odpočinkovou hradní zahradu. Poslední majitel (1914 - 1945), baron Jiří Haas, zde nechal postavit velké množství voliér a výběhů a proměnil zahradu a celý hrad v soukromou ZOO, jednu z největších v té době u nás. V letech 1998 - 2010 byla soukromou firmou hradní ZOO obnovena. Od roku 2011 byl provoz ZOO na hradě zrušen a firma přesunula zvířata do sousedství hradního parkoviště nad hradem. Tam jste si možná všimli výběhu koní a jiných domácích zvířat.

Při cestě zpátky na budově, kde sídlí průvodci – je to ta vedle občerstvení porostlá břechtanem - najdete žlutou cedulku s nápisem KONEC PROHLÍDEK.

5. Opište předposlední slovo.

(jinak to slovo znamená také anglicky navštívit)

Pokud jste si prohlédli hrad, musíte se nyní vrátit po stejné cestě. I když je hrad Cornštejn vzdušnou čarou odsud jen kousek, žádná pěšinka k němu bohužel nevede. Co tedy můžete teď udělat?

Můžete se vrátit k autu a přejet až pod hrad – trvá to asi 10 minut...nebo se vydat po červené turistické značce do obce Bítov a odtud po zelené – je to tak na hodinu + samozřejmě cesta zpět. Záleží na vás.

My šli na podzim – námraza klouzala, tak jsme popojeli, ale testovací tým cestu prošel a říkal, že byla moc hezká. Jen to byl výlet na celý den. Půjdete lesní cestou z hradu Bítov kolem Červené kapličky z kopce a dojdete do druhé zátoky. Pokračujte stále po asfaltové cestě kolem zátoky, dojdete na křižovatku, zde se dáte vlevo a kolem Vojenské zotavovny a Kempu Bítov v první zátoce pokračujete stále po asfaltce až k mostu přes Dyji. Přejdete most a vlevo na kopci již uvidíte hrad Cornštejn. Cestou se můžete občerstvit v restauracích (Lucka ve druhé zátoce, v kempu v první zátoce a v kavárně Vojenské zotavovny). Koupat se dá v obou zátokách a v bazénech kempu, pokud tedy není přehrada plná sinic. Ať se rozhodnete tak nebo tak, cestou k hradu vám řekneme dvě pověsti, které se k místu vážou.

O nešťastné rybářce

Mimo dosah historické paměti, v době nikoho a zároveň v době nás všech, nebyla ještě pod hradem vesnice, ale jen zelené jezero a prostá chatrč. V ní žila rybářka se svou dcerou. Láska rybářky patřila jen tomuto děvčátku. Až náhle přerušila rybářčino štěstí smutná nehoda. Dítě vyběhlo radostně na skalnatý sráz nad jezerem, ale uklouzlo a zřítilo se po skále dolů. Voda ho vyplavila na břeh mrtvé. To starou rybářku nesmírně zarmoutilo. Na starou ženu usedlo šílenství a skalami se začal rozléhat její zoufalý křik a smích. Zamilovala si nyní kočky. Krmila je, chránila před vlky i zimou. V noci se ale ozýval údolím strašlivý vrískot. To kočky dováděly v hustém klubku na břehu jezera. Jednou večer plul po vodě člun hradního pána, který si vyjel na projížďku. Jeho dceru zvuky kočičích hádek hrozně vyděsily. Rytíř se nemohl dívat na její pláč a začal kočky zabíjet lukem. Před chatrč ale vyšla šílená rybářka. Skočila ke svým mrtvým miláčkům a pohrozila pánovi nenávistným řevem. Přišel čas, v němž malá dcerka hradního pána osaměla. Její otec se vydal do boje. Důrazně napomínal svou dcerku, aby nechodila k jezeru. Ta ale neposlechla. Rybářka si na ni počkala a shodila ji ze srázu do hlubin. Tak zahynulo nevinné děvče kvůli pomstě. Rytíř se vrátil a začal tušit, co se stalo. Uprostřed bouře našel svou dcerku mrtvou. A do blesků a burácení hromu se ozval šílený chechtot rybářky: „Za kočky jsem si vzala dceru!“ Bítovský pán se napřimil a proklel nebohou ženu hroznými slovy. V té chvíli zmizela žena, kočky i jezero. Navždy.

To nebylo moc veselé, že? Tak zkusíme tu o pošťákovi.

Na Bítově žijí zvláštní pošťáci. Dříve se pošta na Bítov vozila z Vranova. Pošťák jezdil na koni, dopisy v tašce a balíčky svázané do uzlíku. Jednou na podzim uviděla takového pošťáka stařenka, která pracovala venku na poli, poblíž vranovské cesty. Tomu místu se říká "Na Beránce". Babička kopala brambory, chystala je totiž pro svého muže, který si pro ně měl večer přijet s trakařem. Bylo už sychravo a na kraj se snášela mlha, když vtom babička uslyšela dusot kopyt. Žena vzhledla a vidí stát na cestě pošťáka. Bylo ale už pozdě a babičce bylo jasné, že zde přece už dnes jednou poštu roznášel! Zavolá tedy hlasitě na pošťáka: "Kde tě tady čerti berou?" A v té chvíli se stalo něco hrozného: pošťákova hlava se skutálela na zem, jakoby ji někdo uťal mečem. Zároveň také celé zjevení zmizelo.

Chudák babička!

Už jste na Cornštejně? A už jste se u něj vyfotili? Tak můžeme pokračovat s hádankami i vypravováním. Tento hrad nad vodní hladinou pochází ze 14. století a byl postaven nedaleko místa původního hradiště. Pokud jste nyní před hradem, najděte cedulku a napište.

6. Jak se řekne tento hrad německy?

Hrad přestal být obýván v 16. století, rozsáhlá zřícenina je dnes považována za jedno z nejromantičtějších míst jižní Moravy. Památka je veřejně přístupná v provozní době, kdy jsou organizovány prohlídky s průvodcem. Sami si hrad bohužel prohlédnout nemůžete. Kromě vlastní stavební a historické zajímavosti je také místem nádherných výhledů do okolní rekreační oblasti. Prohlídky jsou podle aktuálního programu doplňovány šermířskými vystoupeními.

Na hradě se natáčela pohádka O nebojsovi nebo Císařů a tambor. My se však ptáme ještě na pohádku z Bítova.

7. Jak se se jmenuje příjmením herec, který hrál v pohádce Tajemství staré bambitky?

Poradíme, že to je také zpěvák a hrál i v pohádce Tři bratři. A Zdeněk Svěrák to není!

A ještě jedna pohádková bytost se k hradu váže. Cornštejnu totiž nechybí pěkná pověst o přízraku Bílé paní (manželky Hynka z Lichtenburka). Skočila z okna poté, co padl její muž během boje s královským vojskem, a zabila se. Přízrak byste mohli spatřit o Květné neděli, kdy se vynořuje ze studny na hradě sud naplněný pokladem. Prý ho zde ukryl zmíněný Hynek z Lichtenburka před tím, než zemřel. No! To je výzva! Je květná neděle? Tak doufáme, že jste si s sebou přinesli lopaty a rýče

S Cornštejnem se pojí skutečně bohatá historie, protože patřil až do dobytí husity českým králům. Později se stal majitelem Hynek z Lichtenburka a ten se postaral o velkou hradní přestavbu. K dalšímu dobytí došlo roku 1465, dobyvatelem se stalo královské vojsko, protože majitel hradu odmítl přísahat věrnost králi Jiřímu z Poděbrad a zúčastnil se vzpoury proti králi. O sto let později se válčilo s tureckými nájezdníky a stále patřil k významným sídlům. Potom ho však majitelé opustili a hrad postupně zpustl. Zpustlý, avšak krásný, je i dnes.

8. Jak se jmenuje slavný slepý husitský vojevůdce?

Než vlezete do hradu, tak zkuste najít dva erby hradu na jakékoliv ceduli kolem sebe. Z jakých ptáků je vyrobena ozdoba na zbroji? A vidíte občerstvení U rytíře Smila? Nejmenuje se někdo z vás Smil? Jednoho Smila známe z her Cimrmanovského divadla – jmenoval se Smil Flek z Nohavic.

Až se pokocháte výhledem na přehradu, tak můžete mrknout do vaší tajenky, měla by tam na vás číhat jedna pěkná bojovná rekvizita z pohádky, která se k dnešnímu výletu váže. Dobře dojeďte a zase někdy na shledanou!

Prohlídky Bítov – podrobně

1. prohlídkový okruh provází interiéry zámku, hradní kuchyní a zoologickou expozicí tuzemských a cizokrajných zvířat a trofejí včetně sbírky 49 vycpaných psů různých ras. Délka prohlídky až 70 minut.

2. prohlídkový okruh zahrnuje expozici hradního pivovaru se sladovnou, ležáckými sklepy, bednářskou dílnou, máčírnu hvozdem, humnem a dobovou hospodou. Dále prohlídku nádvoří, novogotické kaple, hradní zahrady barona Jiřího Haase a dva výstavní sály. Tento okruh je bez průvodce a lze jej projít dle vlastního tempa. 2. prohlídková trasa je bezbariérová, a tudíž se dá absolvovat i s kočárkem.

3. prohlídkový okruh bude zajímavý hlavně pro mužské a chlapecké návštěvníky. Jedná se o sbírku zbraní především ze 17. století doplněnou o středověké a orientální zbraně. Prohlídka se koná pouze v době letních prázdnin a trvá 30 minut.

4. prohlídkový okruh se nachází v nejstarší dochované kamenné stavbě hradu - Břítové věži z první poloviny 13. století. V přízemí se nachází hladomorna a v I. patře dvě věžeňské kobky. Ve II. patře je mučírna s replikami mučičích nástrojů a prezentací útrpného práva. Výhodou je, že si děti mohou vše osahat a vyzkoušet. Okruh je přístupný v červenci a srpnu s průvodcem, je dlouhý 30 minut.

Krásný den a budeme se těšit na dalším výletě s tajenkou na viděnou.

Vyluštěnou tajenku nezapomeňte poslat na soutez@sportisimo.cz. Na konci každého měsíce vylosujeme několik šťastlivců, kteří za ni dostanou sportovní dárek. Šťastně dorazte domů a zase někdy na shledanou!

